

Onderwerp Zienswijze op Kadernota 2024 van het recreatieschap Spaarnwoude	
Nummer	2023/65640
Portefeuillehouder	Berkhout, R.
Programma/beleidsveld	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
Afdeling	BBOR
Auteur	Esterik, D.M. van
Telefoonnummer	023-5113380
Email	dmesterik@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude heeft op 9 december 2022 de Kadernota 2024 vastgesteld en ter kennisname gezonden aan de deelnemers van het recreatieschap.</p> <p>Het is een bevoegdheid van de raad om een zienswijze in te dienen bij het bestuur van het recreatieschap ten aanzien van deze kadernota.</p> <p>In deze kadernota wordt gesignaleerd dat de financiële reserves van het recreatieschap teruglopen en dit in versterkte mate geldt voor het deelgebied Spaarnwoude-oud (SPW) waarvan het weerstandsvermogen thans minimaal is. Hierdoor kan niet worden geïnvesteerd en vallen de projecten van het uitvoeringsprogramma stil of worden niet gestart. Hoewel door het schap nu een onderzoek wordt uitgevoerd naar samenvoeging van de begrotingen van de drie deelgebieden verwachten wij dat dit geen financiële dekking gaat bieden aan het uitvoeringsprogramma. Een structurele verbetering kan alleen worden bereikt als de bijdrage aan het schap door de participanten wordt verhoogd, zoals reeds in 2019 is geadviseerd. Een besluit hierover is om diverse redenen telkens uitgesteld. Aan de commissie wordt advies gevraagd over het voorstel van het college om een zienswijze aan het schapsbestuur te geven waarbij wordt aangedrongen op een spoedig positief besluit over verhoging van de participantenbijdrage.</p>
Behandelaar voor commissie	De commissie Ontwikkeling wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	Raad/2022/29-juni/Jaarrekening-2021-recreatieschap-Spaarnwoude.pdf Raad/2022/29-juni/Begrotingswijziging-2022-en-programmabegroting-2023-recreatieschap-Spaarnwoude.pdf
Besluit College d.d. 7 februari 2023	<p>1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast.</p> <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

Besluit Raad

d.d. **30 MRT 2023**

(wordt ingevuld door de griffie)

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders,

Besluit:

1. De zienswijze bij het algemeen bestuur van het recreatieschap Spaarnwoude in te dienen dat de gemeenteraad van Haarlem gezien de huidige stagnatie in de voortgang van het Uitvoeringsprogramma c.q. de voorgenomen projecten, een verder uitstel van een besluit over verhoging van de participantenbijdrage niet verantwoord vindt. De raad verwacht van het bestuur van het recreatieschap op korte termijn actie om de continuïteit van dit Uitvoeringsprogramma te borgen.

de griffier,

de voorzitter,

1. Inleiding

Het recreatiegebied Spaarnwoude beslaat grotendeels het groene gebied tussen de stedelijke zones van Zuid-Kennemerland en Amsterdam. De provincie Noord-Holland en de gemeenten Haarlem, Amsterdam, Velsen en Haarlemmermeer dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en de ontwikkeling van het gebied door middel van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude. Het gebied is van groot belang voor Haarlem door de nabije ligging, groene karakter en de gevarieerde recreatieve mogelijkheden waar jaarlijks vele duizenden Haarlemmers gebruik van maken.

Drie deelgebieden

Het gebied van het recreatieschap wordt wat betreft de financiële huishouding verdeeld in drie gebieden. Haarlem participeert in twee van deze deelgebieden, namelijk het oorspronkelijke en oudste gebied Spaarnwoude (SPW) en het Strategisch Groen Project (SGP). Dit laatste omvat onder meer het Haarlemse deel van Ringvaart-west met de Poelpolder en aansluitende groengebieden in de Haarlemmermeer. Het derde deelgebied is Stichting Mainport en Groen (SMG), dit is een aangelegd groengebied rond Schiphol waarin Haarlem financieel niet participeert.

Kadernota 2024

Het Algemeen Bestuur van het recreatieschap Spaarnwoude heeft op 9 december de Kadernota 2024 vastgesteld. Deze is ter kennisname aan de participanten gestuurd. De kadernota bevat de vastgestelde ambities voor de toekomst en een procesvoorstel gericht op het toewerken naar een gezond financieel perspectief op lange termijn. De kadernota is

2023/65640

tevens de basis voor de programmabegroting 2024 die medio april 2023 aan de deelnemers wordt toegestuurd.

Deze kadernota bevat een aantal verontrustende signalen op basis waarvan het college aan de raad voorstelt om een zienswijze bij het bestuur van het recreatieschap in te dienen.

2. Voorstel aan de raad

1. De zienswijze bij het algemeen bestuur van het recreatieschap Spaarnwoude in te dienen dat de gemeenteraad van Haarlem gezien de huidige stagnatie in de voortgang van het Uitvoeringsprogramma c.q. de voorgenomen projecten, een verder uitstel van een besluit over verhoging van de participantenbijdrage niet verantwoord vindt. De raad verwacht van het bestuur van het recreatieschap op korte termijn actie om de continuïteit van dit Uitvoeringsprogramma te borgen.

3. Beoogd resultaat

Met het indienen van de zienswijze geeft uw raad een duidelijke boodschap aan het bestuur van het recreatieschap en de overige deelnemende gemeenten en Provinciale Staten om de besluitvorming omtrent het ophogen van de begroting van het recreatieschap te bespoedigen en de continuïteit van de uitvoering te waarborgen.

4. Argumenten

Uitstel van besluit over extra budget leidt tot problemen in de uitvoering

In 2019 was al bekend dat, naast de tijdelijke verhoging van de participantenbijdrage voor regulier onderhoud, een structurele verhoging van de bijdrage van de deelnemers noodzakelijk zou zijn (zie bijlage 1: overzicht van de huidige participantenbijdragen). Om hieraan te voldoen hadden wij vanaf 2019 een reservering van € 100.000 in de gemeentebegroting opgenomen. Deze reservering is inmiddels ingetrokken omdat een besluit van het schapsbestuur over de verhoging van de bijdrage telkens werd vooruitgeschoven.

Aan de hand van de in 2020 vastgestelde visie en Uitvoeringsplan zouden 14 projecten worden uitgevoerd: 5 gebiedsconcepten, 5 ontvangstgebieden, 2 natuur- en biodiversiteitsprojecten, 1 fietsverbinding en 1 branding Spaarnwoude Park. Om een aantal redenen wordt de realisatie van dit uitvoeringsprogramma uitgesteld wat niet in het belang is van de continuïteit van het programma. Zo worden drie van de vijf ontvangstgebieden, waaronder de Veerplas, niet ontwikkeld, wordt het ecologisch beheerplan niet uitgevoerd en de fietsverbinding slechts ten dele gerealiseerd.

Het AB van het schap heeft op 9 december 2022 besloten om alleen voor het eerste halfjaar van 2023 slechts minimale middelen voor het uitvoeringsprogramma beschikbaar te stellen. Hiermee kan niet worden geanticipeerd op ontwikkelingen en kansen in de uitvoering en bij projecten. Voor de tweede helft van 2023 zal er in de eerste bestuursvergadering in mei van dit jaar een besluit moeten worden genomen over wat te doen qua financiën.

Investeringsbudget ontbreekt

Eind 2020 was er in het Uitvoeringsprogramma sprake van € 12,8 mln. aan lasten en € 8,5 mln. aan baten over de periode 2020–2040. De eerste herziening bij de evaluatie eind 2021 over deze periode, laat zien dat er sprake is van € 11,9 mln. aan lasten en € 7,7 mln. aan

baten. De laatste herziening heeft als uitkomst € 26,2 mln. aan lasten en € 3,8 mln. aan baten. Onder de streep is weliswaar sprake van een raming van in totaal ruim € 12 mln. aan reserves in 2027 maar hiervan ligt ruim € 9,7 mln. vast als bestemmings- en egalisatiereserve.

Daar staat tegenover dat voor de realisatie van de 14 projecten van het Uitvoeringsplan over de periode 2023-2028 een bedrag van € 14,9 mln. nodig is.

Voor 2023 zou € 500.000 nodig zijn voor het continueren van zichtbare stappen in de vernieuwing van Spaarnwoude Park. Dit betekent het verder verslechteren van het weerstandsvermogen in deelgebied SPW omdat de reserves SPW uitgeput raken. Daarom is door het bestuur gekozen om pas op de plaats te maken met het Uitvoeringsprogramma in 2023 en wordt alleen voor de 1e helft van 2023 een minimaal bedrag uit de reserves vrij gemaakt voor lopende projecten.

Financieel beeld in 2022 snel verslechterd

De ontwikkelingen en activiteiten in het recreatieschap hebben in 2020 en grotendeels 2021 stil gelegen vanwege de coronacrisis. Mede hierdoor en vanwege vervangingsinvesteringen is de financiële situatie van met name deelgebied Spaarnwoude-oud verder verslechterd. Voor de andere deelgebieden, t.w. Strategisch Groenproject en Stichting Mainport en Groen is dit nog niet het geval. Echter het financiële beeld van het recreatieschap in zijn geheel is minder rooskleurig vanwege de snel hogere kostenstijgingen in alle sectoren. Dit vertaalt zich verder in een oplopende prijsindex. Het is te voorzien, en deze winstwaarschuwing staat ook in de aanbiedingsbrief bij de Kadernota 2024, dat een en ander resulteert in een fors hogere index voor 2024 dan de in deze kadernota voorlopig gehanteerde 5,17 %.

Ongewenste vertraging door onderzoek naar vereenvoudiging van begroting

Het algemeen bestuur (AB) heeft op 9 december 2022 besloten om een verkennend onderzoek te doen naar het samenvoegen van de begrotingen van de deelgebieden. Het doel hiervan is een vereenvoudigde begroting en het creëren van een gespreide financiële buffer zodat het tekort van Spaarnwoude-oud kan worden aangevuld. Een vereenvoudigde begroting biedt het voordeel van het flexibel kunnen inzetten van budgetten en is overzichtelijker. Maar hiermee ontstaat tegelijk het risico van een tekort op het beheer en onderhoud van de andere gebieden, zeker gezien de recente prijsstijgingen. Verder heeft het AB op 9 december 2022 besloten om een eventuele verhoging van de participantenbijdrage uit te stellen tot de resultaten van dit onderzoek bekend zijn.

Onrust bij Recreatie Noord-Holland NV vanwege voorgenomen aandelenverkoop door provincie

Op de achtergrond speelt de ophanden zijnde verkoop van de aandelen van de uitvoeringsorganisatie van het recreatieschap, Recreatie Noord-Holland NV. Dit is een volle dochterorganisatie van de provincie. De provincie is voornemens om in 2023 de aandelen van RNH te verkopen. Hiermee wordt beoogd dat de huidige situatie wordt beëindigd, waarbij de provincie zowel opdrachtgever als eigenaar van uitvoeringsorganisatie RNH is. Hoewel in theorie wellicht een goed streven, geeft het op dit moment veel onrust binnen RNH met de hieraan verbonden risico's, met name voor de continuïteit van de projectuitvoering en de kwaliteit van de dienstverlening.

5. Positief momentum in strategie en uitvoering wordt niet benut

De verbeteringen in strategie, bedrijfsvoering en communicatie die zijn uitgevoerd na de aanbevelingen van Berenschot en de Randstedelijke Rekenkamer van 2017 hebben geleid tot de lange termijnvisie Spaarnwoude Park en een adequaat Uitvoeringsprogramma. Met het opstellen van het Uitvoeringsprogramma in 2020 is gebleken dat de destijds beschikbare gelden ontoereikend zouden zijn, een geringe tijdelijke ophoging van het budget voor het inlopen van het achterstallig onderhoud ten spijt. Sinds 2010 zijn de budgetten niet structureel verhoogd. De wensen van de gebruikers zijn wel toegenomen evenals die van het schapsbestuur, zie visie Spaarnwoude Park en Uitvoeringsprogramma. Zoals uit de argumenten hierboven blijkt, benut het bestuur niet voldoende de ontwikkelkansen door het telkens vooruitschuiven van de besluitvorming. De laatste twee jaar wordt onvoldoende ingespeeld op de financiële behoefte die noodzakelijk is om het gebied toekomstgericht te ontwikkelen.

6. Aansluiting op ingediende zienswijze 2022

Op 7 juli 2022 heeft de Haarlemse raad een zienswijze bij het schapsbestuur ingediend waarbij de bezorgdheid is uitgesproken over het minimale weerstandsvermogen van het deelgebied Spaarnwoude. Verder was de raad van oordeel dat: “Een structurele oplossing nodig is om de grote opgaven van het wegwerken van het achterstallig onderhoud, het realiseren van de ontvangstgebieden en het bevorderen van de biodiversiteit te kunnen verwezenlijken. Het verhogen van de participantenbijdrage is hiervoor noodzakelijk”.

5. Risico's en kanttekeningen

Als gevolg van de verkiezingen voor de provinciale staten medio maart bestaat de kans dat de discussie over het besluit ten aanzien van het verhogen van de participantenbijdrage, naar de tweede helft van 2023 wordt verschoven.

Een eventuele verhoging zal dan niet eerder als in 2025 kunnen worden doorgevoerd wegens de doorlooptijd van de gemeentelijke en provinciale begrotingscycli. In dat geval kan voor 2024 een uitweg worden gevonden indien het AB een incidentele extra bijdrage vraagt.

6. Uitvoering

Het college informeert Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude over het besluit van de raad.

7. Bijlagen

1. Overzicht participantenbijdragen aan het recreatieschap
2. Kadernota 2024 Recreatieschap Spaarnwoude
3. Begeleidende brief